

Mgr. Marcela Hennlichová: Entente Cordiale: vývoj britsko-francouzských vztahů na cestě k Srdečné dohodě, 1898–1904.

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav světových dějin 2018, 215 stran rkp.

Uchazečka se ve své disertační práci, kterou vybudovala jak na systematickém studiu nevydaných pramenů britské i francouzské provenience (The National Archives, London; The British Library; The Bodleian Library; Archives du Ministère des Affaires Étrangères), tak na analýze poměrně velkého množství vydaných pramenů a odborné literatury, zaměřila na analýzu sice na první pohled známého, ale ve skutečnosti velmi složitého a nejen v českém, ale i zahraničním odborném prostředí opomíjeného (zásadní publikace pocházejí hlavně ze 60. let 20. století, většina prací je pak pouze přehledového charakteru) fenoménu britsko-francouzských vztahů v turbulentním období přelomu 19. a 20. století, na jehož konci bylo v dubnu 1904 uzavření Srdečné dohody, jednoho z pozdějších stavebních kamenů koalice dohodových států.

Předložená disertační práce byla pojata sice konzervativním, ale logickým chronologickým způsobem (oba mezníky považuji za vhodně zvolené), kdy autorka věnovala úvodní kapitolu vcelku logicky představení britsko-francouzských vztahů před rokem 1898, aby se poté zaměřila na hlavní linii a nejdůležitější problémy, jež vztahy mezi oběma velmocemi zatěžovaly; trochu jako by bokem je zde zařazena kapitola o Paulu Cambonovi, o jednom z hlavních architektů Srdečné dohody, ale dle mého názoru správně. Londýn i Paříž patřily na konci 19. století mezi velké koloniální rivaly a po Fašodské krizi v roce 1898 nic na první pohled nenasvědčovalo tomu, že by se mohly dohodnout. Přesto, nebo možná právě proto si nejprve ve francouzském hlavním městě uvědomili, že bude nutné změnit zahraničně-politickou koncepci. A právě tento přerod paradigmatu vztahu obou států, z koloniálních soupeřů v respektované partnery, kteří si dokázali definovat své zájmy, a nakonec si je v koloniální sféře i uznat, autorka dle mého názoru velmi dobře postihla. V tomto historicky krátkém období poznaly Británie i Francie (jedna po Búrské válce, druhá po Fašodské krizi), že je možné se dohodnout, resp. že by bylo vhodné se dohodnout; naopak se na počátku 20. století ukázalo, že britsko-německé rozhovory skončily ve slepé uličce. Jako zásadní považuji autorčino tvrzení, že v konečném důsledku musel více ustoupit Londýn, což by se mohlo zdát před několika lety nemožné. Ocenit musím rovněž vykreslení hlavních osob, které se (kromě Paula Cambona) na uzavření Srdečné dohody na obou stranách podílely.

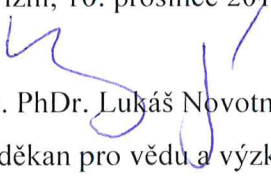
Při hodnocení předložené disertační práce je potřeba mít na paměti, že téma britsko-francouzských vztahů ve vymezeném období nebylo v této podobě a rozsahu v české historiografii ještě zpracováno. Česká odborná obec ponechává tento fenomén tak trochu logicky téměř na okraji svého zájmu – na druhé straně stojí zcela určitě za zmínku některé dílčí studie Jaroslava Valkouna,

zmíněným obdobím se například zabývali i Aleš Skřivan nebo František Stellner; zmínit musím i některé autorčiny studie. Marcela Hennlichová se tak pustila do nelehkého tématu, jehož se zhostila se ctí, k čemuž jí bezpochyby pomohly i její jazykové dispozice. Svou disertační práci tak založila nejen na analýze nevydaných pramenů britské a francouzské provenience, ale prostudovala i potřebné množství vydaných pramenů, nevynechala ani dobový tisk. Seznam odborné literatury si rovněž zaslouží uznání, autorka neopomněla žádný zásadní titul. Pokud jde o výtky či výhrady k disertační práci, k její struktuře a závěrům nelze mít žádné. Jazykový projev považuji rovněž za velmi dobrý.

Oponent disertační práce by měl zmínit i nějaké výhrady. Po přečtení práce jim mnoho nemám, snad pouze chybný apostrof na s. 17 u slova Quai d'Orsay, u poznámky 4 není poprvé zmíněna celá citace, indexy u některých poznámek by v textu neměly být v kurzivě, autorka se občas dopustila nejednotnosti psaní kurzivy u uvozovek; na druhé straně jsem však neobjevil žádné faktografické nebo věcné chyby.

Na závěr proto mohu bez jakýchkoli pochyb konstatovat, že Marcela Hennlichová předložila i přes mé marginální poznámky velmi kvalitní disertační práci. Nemám vůči ní žádných zásadních výtek, a proto ji **doporučuji** k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako prospěla.

V Plzni, 10. prosince 2018

doc. PhDr. Lukáš Novotný, Ph.D.

proděkan pro vědu a výzkum

vedoucí Katedry historických věd

Fakulta filozofická, Západočeská univerzita v Plzni

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra historických věd